

Regeringen
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Förslag på antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner och fördelning på länsnivå för 2020

Härmed redovisas regeringens uppdrag (A2019/00877/IAS) till Migrationsverket att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2020 och dess fördelning på länsnivå.

	Andel av riket	Antal
Stockholms län	31,1 %	2 208
Uppsala län	4,4 %	312
Södermanlands län	1,7 %	118
Östergötlands län	3,7 %	260
Jönköpings län	2,9 %	206
Kronobergs län	0,5 %	37
Kalmar län	1,2 %	87
Gotlands län	0,9 %	67
Blekinge län	0,6 %	44
Skåne län	10,8 %	769
Hallands län	4,4 %	311
Västra Götalands län	17,4 %	1 235
Värmlands län	3,1 %	219
Örebro län	1,9 %	134
Västmanlands län	1,0 %	71
Dalarnas län	2,8 %	199
Gävleborgs län	1,5 %	105
Västernorrlands län	1,3 %	94
Jämtlands län	1,2 %	86
Västerbottens län	3,9 %	279
Norrbottnens län	3,6 %	259
Totalt	100,0%*	7 100

99,9 % om man summerar de 21 länen i tabellen. Med fler decimaler blir totalen 100,0 %.

Förslaget grundas på Migrationsverkets prognos från juli 2019 och har samrått med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna. Synpunkter har även inhämtats från Sveriges Kommuner och Landsting.

Viktningen av kommunernas övriga mottagande av nyanlända och ensamkommande barn har ökat från 70 procent föregående år till 75 procent. Två av de tidigare tre viktningsvariablerna har givits nya vikter; Befolkning 0 procent och Arbetsmarknad 80 procent. Befolkningsvariabeln är därmed inte längre en separat viktningsvariabel men befolkningen beaktas i modellen genom att samtliga variabler samt självboställning viktas mot kommunens befolkningsstorlek.

En mer detaljerad redogörelse för hur kriterierna för fördelningen har tillämpats återfinns i bilaga.

Mikael Ribbenvik
Generaldirektör

Bilaga

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2020

Redogörelse för tillämpning av kriterier för fördelning av länstal 2020

Inledning

Regeringen gav Migrationsverket i maj 2019 ett uppdrag¹ att föreslå det antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner under 2020. Förslaget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 12 augusti 2019 och avse de nyanlända som enligt 9 och 11 §§ förordningen (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska prioriteras vid anvisningar. Behovet ska baseras på den senaste beslutade prognosen.

Migrationsverket ska också föreslå en länsvis fördelning, så kallade länstal. Vid framtagandet av länstalen ska hänsyn tas till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, det sammantagna mottagandet av nyanlända och ensamkommande barn samt asylmottagandet. Länstalen beräknas fram med en fördelningsmodell som beaktar dessa faktorer inklusive självbosättningen². Modellen revideras i samråd med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna och efter inhämtande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Genom samråd har följande förändringar genomförts i fördelningsmodellen för länstalen 2020:

- **Uppdaterad statistik**

Det statistiska underlaget för viktningensvariablerna och självbosättningen har uppdaterats. Följande underlag används vid beräkningarna:

- Befolkningsstorlek per 2018-12-31
- Arbetsmarknad årsstatistik 2018 samt 2016-2018
- Asylmottagande perioden 2018-04-01--2019-03-31

¹ Uppdrag till Migrationsverket att ta fram förslag på antal nyanlända som ska omfattas av anvisningar till kommuner och fördelning på länsnivå för 2020

² Självbosättning inkluderar de som har bott i EBO under asyltiden samt en viss andel som bott i ABO, inresta anhöriga till före detta asylsökanden och ensamkommande barn

- Självbosättningen (skattad) perioden 2016-04-01--2019-03-31

- **Ökad hänsyn tas till självbosättningen**

Fördelningsmodellen beaktar självbosättningen i högre grad. Modellen drar nu bort 75 procent av det skattade antalet självbosatta (totalt 16 900) per kommun för att räkna fram det antal som ska anvisas. Se avsnittet om självbosättning högst upp på sidan 4.

- **Viktningvariablerna är justerade**

Befolkningsvariabeln är inte längre en separat viktningvariabel. Ingen fördelning sker nu enbart utifrån befolkningsstorlek men modellen har fortfarande sin utgångspunkt i befolkningsstorleken. Denna variabel beaktas i modellen genom att samtliga variabler samt självbosättning viktas mot kommunens befolkningsstorlek.

Arbetsmarknadsvariabeln har givits vikten 80 procent. Variabeln för asylmottagande viktas liksom tidigare till 20 procent.

Fördelningsmodell

För att ta fram ett förslag på länstal, så används en fördelningsmodell som ska beräkna länstalen för anvisning av nyanlända. Modellen tar hänsyn till det som regeringen omnämner i sitt uppdrag till Migrationsverket. Modellen ska laddas med uppdaterad statistisk data och revideras för att bli så ändamålsenlig som möjligt. Arbetet med att utveckla modellen och framtagandet av nya länstal ska göras i samråd med Arbetsförmedlingen och länsstyrelserna samt med inhämtande av synpunkter från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Fördelningsmodellen använder kommundata i beräkning av länstalen. Varje kommun får ett beräknat värde och summan av kommunernas värden per län ligger till grund för respektive läns länstal. Migrationsverkets uppdrag är att föreslå ett nationellt behov för anvisningar av nyanlända fördelat per län. När länstalen beslutats i förordning så ska länsstyrelserna, enligt förordning³, besluta om kommunal inom respektive län.

³ Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Fördelningsmodellens uppbyggnad

Modellen använder initialt två värden som baseras på Migrationsverkets senaste beslutade prognos, för detta uppdrag är det den prognos som lämnades den 29 juli 2019:

- **Det totala kommunmottagandet 2020**

I Migrationsverkets juliprognos bedömdes det att 24 000 personer är i behov av kommunbosättning under år 2020. Dessa personer består av de som beviljats uppehållstillstånd med asylskäl, inresta anhöriga till före detta asylsökanden och vidarebosatta (kvotflyktingar).

- **Beräknat behov av anvisad bosättning av nyanlända**

Behovet av anvisad bosättning av nyanlända under år 2020 beräknas uppgå till 7 100 personer. Behovet beräknas fram genom en simuleringsmodell över asylprocessen. Via den erhålls en samlad bedömning som tar hänsyn till antalet inskrivna med uppehållstillstånd (UT), nya beviljade UT samt antaganden om hur stor andel som antingen innan eller efter att beslut om anvisning fattats avbryter bosättningsprocessen och självbosätter sig. Antalet vidarebosättningar (kvotflyktingar) som ska genomföras räknas också in.

I nästa steg fördelar modellen det totala mottagandet per kommun med hjälp av två viktningsvariabler som tar hänsyn till kommunernas befolkningsstorlek. Dessa variabler ska representera de faktorer som regeringen anger ska beaktas i framtagandet av fördelningen av länstal. De två variablerna, som beskrivs utförligare under rubriken *Variabelbeskrivning*, ges följande vikt:

- **Arbetsmarknadsförutsättningar**

80 procent fördelas utifrån arbetsmarknadsförutsättningar där en relativt god arbetsmarknad ger en relativt hög tilldelning.

- **Asylmottagande**

20 procent fördelas utifrån asylmottagande (boendedygn i mottagningsystemet) där ett län med lågt asylmottagande i förhållande till länets befolkning ger en relativt hög tilldelning.

Fristående från viktningsvariabeln asylmottagande beaktar fördelningsmodellen det övriga mottagandet av nyanlända i kommunerna genom att ta hänsyn till självbosättning.

De som förväntas självbosätta sig i kommunerna och inte via anvisning av Migrationsverket uppgår till 16 900 personer under 2020 (*Totala kommunmottagandet [24 000] – Beräknat behov av anvisad bosättning [7 100] = Antalet självbosatta [16 900]*). Den beräknade fördelningen som beror på viktningsvariablerna justeras med hänsyn till tidigare självbosättningsmönster i kommunerna. Modellen drar bort 75 procent av det skattade antalet självbosatta (16 900) per kommun, utifrån hur denna grupp fördelade sig per kommun under perioden 2016-04-01--2019-03-31.

Beräkningen på kommunnivå, som justerats med hänsyn till befolkningsstorlek och självbosättning, viktas sedan mot det beräknade behovet av anvisad bosättning (7 100). Summan av de viktade kommunvärdena per län utgör det förslag till länstal som Migrationsverket lämnar till regeringen.

Variabelbeskrivning

Arbetsmarknadsförutsättningar (80 procent):

Arbetsförmedlingen bistår Migrationsverket med statistiskt underlag till viktningsvariabeln arbetsmarknad. I variabeln *arbetsmarknad* ingår delvariablerna yrkesbredd (13 procent), omsättning (40 procent), arbetslöshet (40 procent) och framtida arbetskraftsbehov (7 procent). Delvariabeln yrkesbredd baseras på statistik från 2017 medan arbetslöshetsstatistiken avser helåret 2018. Delvariabeln omsättning baseras på ett genomsnitt för åren 2016 till 2018.

Yrkesbredden (13 procent av arbetsmarknadsvariabeln) visar antalet yrken i kommunens lokala arbetsmarknadsområde med mer än 100 utövare. De lokala arbetsmarknadsområdena är en indelning av kommunerna som bygger på statistik från SCB över pendling över kommungräns under år 2017⁴. Ju fler yrken som finns i det lokala arbetsmarknadsområdet desto mer differentierad är arbetsmarknaden och desto lättare är det för nyanlända att etablera sig på orten. Yrkesbredden beräknas med utgångspunkt i SCB:s yrkesregister per kommun.

Omsättningen (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser omsättningen till arbete från arbetslöshet, enligt Arbetsförmedlingens definitioner, bland utomeuropeiskt födda arbetssökande med en vistelsetid i Sverige på minst tre år. Värdet är ett medeltal för de tre senaste årens omsättning per kommun. Beräkningen utförs kommun- och årsvis enligt formeln $A/(K+N)$ där A= antalet som gått från inskrivna arbetslösa till arbete under det senaste året, K= kvarstående

⁴ Det finns en viss fördröjning i pendlingsstatistiken vilket gör att den senast uppdaterade statistiken gäller pendlingen år 2017.

inskrivna arbetslösa i december året innan mätperioden och N= antalet nyinskrivna arbetssökande under det senaste året.

Arbetslösheten (40 procent av arbetsmarknadsvariabeln) är andelen öppet arbetslösa och deltagare i program med aktivitetsstöd i förhållande till den registerbaserade arbetskraften. Värdet är ett medeltal av det senaste årets arbetslöshetstal per kommun. Variabeln har en omvänd relation vid tilldelning av platser. En låg arbetslöshet ger en större tilldelning av platser och tvärt om. För att få en omvänd relation på fördelningen, så inverteras alla värden i fördelningen, genom att dividera 1 med kommunens värde för arbetslöshet. Beräkningssättet gör så att proportionaliteten bibehålls i den omvända fördelningen.

Framtida arbetskraftsbehov (7 procent av arbetsmarknadsvariabeln) avser kommunens framtida behov av befolkning i arbetsför ålder. Variabeln utgår ifrån SCB:s prognos från 2018 över befolkning i åldern 18-64 år. Behovet av framtida arbetskraft beräknas genom att dividera antalet i arbetsför ålder år 2030 med antalet år 2017. För att kommuner ska få tilldelning av platser krävs att kommunen har en procentuell befolkningsminskning inom kategorin arbetsför ålder. Dessutom krävs det att kommunen hade en arbetslöshet som var lägre än den genomsnittliga arbetslösheten i hela landet under föregående år. Kommuner som uppfyller dessa två villkor tilldelas platser utifrån värdet på den procentuella befolkningsminskningen. Då denna delvariabel endast fördelar till ett begränsat antal kommuner (80 kommuner år 2020) blir effekten för dessa kommuner högre än 7 procent. Vikten för delvariabeln kan jämföras med delvariablerna omsättning och arbetslöshet.

Efter att fördelningen av platser för de fyra delvariablerna beräknats och lagts samman per kommun, sker en beräkning som gör att tilldelningen av platser tar hänsyn till befolkningsmängden i respektive kommun. Befolkningsstorleken baseras på befolkningsstatistik per den 31 december 2018 från Statistiska centralbyrån. Värdena utgör tilldelningen av platser för viktningensvariabeln arbetsmarknad.

Asylmottagande (20 procent):

Variabeln *asylmottagande* baseras på statistiskt underlag från Migrationsverket och utgörs utav boendedygn i mottagningssystemet under perioden 2018-04-01--2019-03-31.

Boendedygn i mottagningssystemet (100 procent av asylmottagandeveriabeln) utgörs av antalet boendedygn i Migrationsverkets mottagningssystem per tusen invånare under perioden. Ett län med lågt antal boendedygn ger en relativt hög tilldelning av platser. Innan fördelningen inverteras på samma sätt som för arbetslösheten, så hanteras eventuella extremvärden. En extremvärdesgräns sätts till 20

procent av det vägda genomsnittet för riket. De kommuner som har ett lägre antal boendedygn per tusen innevånare tilldelas då istället det beräknade gränsvärdet. Den inverterade fördelningen på kommunnivå viktas sedan mot befolkningsmängden.